معرفی مرکز پژوهشی بسته‌بندی مواد غذایی

Research Center of Food Packaging (RCFP)

http://rcfp.um.ac.ir

نقش و اهمیت بسته‌بندی در جهان امروز بر کسی پوشیده نیست ، بسته‌بندی به عنوان پوشش کالا نقش واسطه ای بین تکنولوژی و مصرف کننده را داردکه علاوه بر جنبه نگهداری کالا با ویژگی ارتباطی – تبلیغی خود در فروش کالای‌تولیدی بسیار تاثیرگذار است. در حال حاضر هزینه‌بسته‌بندی جهانی برای ۱۳۵۰ میلیون تن محصولات غذایی بالغ بر ۷۴۵ میلیون دلار است و تحقیقات نشان داده است که یک دلار سرمایه‌گذاری‌در صنعت بسته‌بندی تا ۳ دلار سود را می‌تواند در پی داشته باشد.

کشور ما ایران به دلیل پتانسیل بسیار خوب در زمینه تولید محصولات متنوع کشاورزی که در پاره‌ای از موارد به لحاظ کیفیت و مرغوبیت از اشتهار جهانی برخوردار است (نظیر پسته، زعفران، انار و...) متاسفانه علی‌رغم مرغوبیت مواد اولیه به دلیل ضعف در زمینه بسته‌بندی هرگز نتوانسته است آن‌گونه که شایسته آن می‌باشد در بازار تجارت و فروش این محصولات نتایج مطلوب را بدست آورد. از طرفی تولید محصولات کشاورزی کشور ۶۲ میلیون تن برآورد می‌شود با احتساب ۳۵٪ ضایعات حدود ۲۶ میلیون تن ضایعات محصولات کشاورزی کشور به ارزش ۱۵۰۰ میلیارد ریال در سال می‌باشد محققان بر این عقیده اند که یکی از عوامل مهم در ایجاد ضایعات محصولات کشاورزی محدود بودن امکانات بسته‌بندی اعم از مواد اولیه و یا دستگاههای مدرن بسته‌بندی است.

سالها است که بحث توجه به بسته‌بندی و توسعه این علم در سرلوحه برنامه‌ریزی مدیران کشور قرار گرفته و دانشگاهها نیز برنامه‌های خاص خود را برای گسترش این صنعت در دستور کار دارند . در همین راستا تدریس بسته‌بندی مواد غذایی در گروه علوم و صنایع غذایی‌دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی از سال ۱۳۷۱ به صورت مستمر برنامه‌ریزی شد و در سال ۱۳۷۵ با کسب موافقت اولیه پژوهشکده صنایع غذایی گروه تحقیقاتی بسته‌بندی مواد غذایی نیز یکی از گروههای پژوهشی این پژوهشکده قرار گرفت.

در سال ۱۳۸۳ با سیاست‌های جدید وزرات علوم تحقیقات و فن‌آوری و توجه به توسعه مراکز پژوهشی در دانشگاهها مرکز تحقیقات بسته‌بندی مواد غذایی به عنوان اولین مرکز پژوهشی بسته‌بندی کشور عملاً کار خود را در دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی آغاز کرد در حال حاضر تلاش اصلی این مرکز آن است تا به عنوان یک مرکز تحقیقاتی و اطلاع رسانی برای ارتقاء صنعت بسته‌بندی، حفظ سلامت و ایمنی مصرف کننده و کاهش مخاطرات زیست محیطی زباله‌های بسته‌بندی‌در کشور با انجام پروژه‌های‌تحقیقاتی کاربردی در ارتباط عملی صنعت و دانشگاه کوشش نماید.

امکانات و زمینه‌های فعالیت مرکز

مرکز پژوهشی بسته‌بندی مواد غذایی (RCFP) ضمن برخورداری از تجهیزات پیشرفته آزمایشگاهی نظیر دستگاههای Gas Analyze , Oxybaby V, MAP, Vacuum, Gas flashing Burst test, Temperature and humidity tester و انواع سیستم‌های دوخت و بسته‌بندی ساده تا پیشرفته نظیر بسته‌بندی تحت خلاء (Vacuum Packaging) تزریق گاز (Gas Flushing) و اتمسفر اصلاح شده (MAP) آماده انجام تحقیقات مورد نیاز صنایع کشور در زمینه بسته بندی است همچنین با توجه به توافقات انجام شده با مراکز تحقیقاتی بزرگ بین‌المللی به عنوان همکاران این مرکز نظیر مرکز تحقیقات بسته‌بندی مواد غذای و بیوتکنولوژی سوئد (SIK) و مرکز تحقیقات کشاورزی مونترال کانادا (Saint – Hyacinthe) که برخوردار از پیشرفته ترین تجهیزات تخصصی بویژه در زمینه انجام آزمایشات تعیین نفوذ پذیری فیلم‌های بسته‌بندی و بررسی اثر متقابل ماده غذایی و بسته‌بندی می‌باشند این مراکز همراه با مرکز تحقیقات بسته‌بندی مواد غذایی دانشگاه فردوسی آماده ارائه خدمات تخصصی، انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی در غالب طرحهای تحقیقاتی مشترک برای کلیه واحدهای تولیدی می‌باشند.

اهداف مرکز پژوهشی

۱- معرفی و شناساندن انواع مواد اولیه بسته بندی مورد نیاز واحد های تولیدی.

۲- معرفی وشناساندن انواع ماشین آلات بسته بندی (داخلی وخارجی) مورد نیاز واحدهای تولیدی.

۳- انجام سرویس های اطلاع رسانی بویژه تامین مقالات علمی (اصل یا خلاصه مقالات علمی) وجستجو بر روی موضوعات تحقیقاتی مورد نیاز بخش R&D واحدهای تولیدی در زمینه بسته بندی از طریق اینترنت وبانک اطلاعات تخصصی کلینیک بسته بندی مواد غذایی (ICFP)

۴- انجام مشاوره تخصصی در زمینه بسته بندی برای واحدهای تولیدی وانجام طرحهای تحقیقاتی مورد نیاز این واحدها در زمینه های ماندگاری ، بسته بندی ، گرافیک ،چاپ ، طراحی و تبلیقات .

۵- برگزاری دوره های کوتاه مدت کاربردی (کارگاههای آموزشی) در زمینه بسته بندی مواد غذائی.

۶- استفاده از تجارب محققان و امکانات آزمایشگاههای تخصصی مراکزتحقیقاتی بین المللی در انجام پروژه های تحقیقاتی مشترک برای صنایع داخل

۷- تامین بخشی از هزینه های تحقیقاتی مورد نیاز صنایع در زمینه بسته بندی ازمحل بودجه های تحقیقاتی سازمان ها وموسسات دولتی نظیر وزارت صنعت , معدن و تجارت به منظور برقراری ارتباط هر چه بهتر صنعت بااین مراکز.

۸- انجام مطالعات زیست محیطی کاهش مخاطرات زباله‌های بسته‌بندی

۹- بسته بندی های نوین نظیر بسته بندی نانو, هوشمند , زیست تخریب پذیر , فیلم ها و پوشش های خوراکی

مرکز پژوهشی بسته‌بندی مواد غذایی دانشگاه فردوسی در حال حاضر توانسته است با بستر سازی مناسب امکان عملی همکاری جمع کثیری از متخصصان داخلی و خارجی‌در زمینه‌های متنوع بسته‌بندی را فراهم نماید. گروه همکارن تخصصی مرکز یکی از قویترین گروه های تحقیقاتی بین‌المللی‌در زمینه بسته‌بندی را تشکیل می‌دهند . فعالیت این مرکز و بسط و توسعه آن در آینده نوید ایجاد تحرک و ارتقاء سطح کمی و کیفی بسته‌بندی محصولات متنوع غذایی در کشور را می‌دهد. خوشبختانه طی زمان کوتاه فعالیت مرکز به دلیل نیاز فزاینده در خصوص رفع مشکلات موجود در زمینه بسته‌بندی با توجه به امکانات خوب مرکز چه‌به لحاظ تجهیزاتی، کادر تخصصی و بستر سازی همکاری متقابل و مشارکت عملی با مراکز تحقیقاتی‌داخلی و خارجی پروژه‌های متعددی به درخواست واحدهای تولیدی با همکاری این مرکز شروع و تعدادی از آنها نیز خاتمه یافته است

بطور کلی هدف نهائی این مرکز ارتقاء صنعت بسته بندی ، حفظ سلامت وایمنی مصرف کننده وکاهش مخاطرات زیست محیطی زباله ها ی بسته بندی درکشور می باشد